

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

16 AVRIL 1997

Projet de loi sur le financement du contrôle des sociétés de gestion de droits d'auteur et de droits voisins prévu par la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

Procédure d'évocation(1)

**RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICIE
PAR MME MILQUET**

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Lallemand, président; Bourgeois, Coveliers, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Erdman, Goris, Hotyat, Mme Maximus, MM. Raes, Vandenberghe et Mme Milquet, rapporteuse.

2. Membres suppléants : Mme Bribosia-Picard, M. Hatry, Mme Merchiers et M. Weyts.

3. Autre sénateur : M. Van Hauthem.

Voir :

Documents du Sénat :

1-536 - 1996/1997 :

N° 1 : Projet transmis par la Chambre des représentants.

N° 2 : Amendements.

(1) Le présent projet de loi a été évoqué par le Sénat le 3 mars 1997.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1996-1997

16 APRIL 1997

Wetsontwerp op de financiering van het toezicht op de vennootschappen voor het beheer van auteursrechten en van naburige rechten bepaald in de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten

Evocatieprocedure(1)

**VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR MEVROUW MILQUET**

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Lallemand, voorzitter; Bourgeois, Coveliers, mevrouw Delcourt-Pêtre, de heren Desmedt, Erdman, Goris, Hotyat, mevrouw Maximus, de heren Raes, Vandenberghe en mevrouw Milquet, rapporteur.

2. Plaatsvervangers : mevrouw Bribosia-Picard, de heer Hatry, mevrouw Merchiers en de heer Weyts.

3. Andere senator : de heer Van Hauthem.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

1-536 - 1996/1997 :

Nr. 1 : Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Nr. 2 : Amendementen.

(1) Dit ontwerp werd door de Senaat geëvoceerd op 3 maart 1997.

La Commission de la Justice a examiné le présent projet de loi lors de ses réunions des 12 et 26 mars, et 16 avril 1997.

I. EXPOSÉ INTRODUCTIF DU MINISTRE DE LA JUSTICE

Les articles 76 et 77 de la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins règlent le contrôle des sociétés de gestion.

La désignation d'un délégué du ministre de la Justice qui veille à l'application de la loi et des statuts, ainsi que des tarifs et des règles de répartition constitue une pierre angulaire du système de contrôle.

Les premières expériences du ministère de la Justice dans l'exécution de la loi du 30 juin 1994 montrent l'ampleur de la tâche et l'importance de l'intermédiation, de l'information et du contrôle en cette matière.

La désignation d'un délégué compétent doté d'une infrastructure et d'une assistance adéquate est donc une priorité, compte tenu de la date d'entrée en vigueur de la loi.

Le projet de loi en discussion part du principe que la partie du contrôle des sociétés de gestion qui est exercée par les représentants désignés par le ministre de la Justice ne peut pas élargir au budget, mais que, par analogie avec l'étranger et comme c'est le cas pour les compagnies d'assurances ou les banques, elle doit être financée par les sociétés elles-mêmes.

On a opté pour une loi distincte, parce que le présent projet n'implique pas de modification de la loi du 30 juin 1994 et se limite au financement du contrôle.

En ce qui concerne le montant de la cotisation, on est parti de l'hypothèse qu'en première instance, un seul représentant du niveau de directeur et deux assistants du niveau de secrétaire d'administration (+ peut-être un niveau 2) suffiraient, ce qui ne devrait pas coûter plus de 10 millions par an. Le plafond de 0,4 % correspond à une contribution maximale d'environ 20 millions sur une base annuelle.

Cette contribution n'est pas un impôt, elle représente l'indemnisation d'un service rendu aux sociétés de gestion. Le principe de l'affectation des cotisations perçues en est une indication; la capacité contributive de l'intéressé n'est pas visée en tant que telle.

Enfin, le ministre met l'accent sur l'importance d'une nomination rapide, dont tant le débiteur que

De Commissie voor de Justitie heeft dit wetsontwerp behandeld op haar vergaderingen van 12 en 26 maart en 16 april 1997.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER VAN JUSTITIE

De artikelen 76 en 77 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten regelen de controle op de vennootschappen voor het beheer van de auteursrechten.

Elementair voor die controle is de aanwijzing van een vertegenwoordiger van de minister van Justitie, die toeziet op de toepassing van de wet en de statuten, alsmede van de tarieven en de herverdelingsregels.

De eerste ervaringen van de minister van Justitie met de uitvoering van de wet van 30 juni 1994 tonen aan hoe omvangrijk die taak wel is en wat in deze materie het belang is van bemiddeling, informatie en controle.

De aanwijzing van een bekwame vertegenwoordiger die kan beschikken over aangepaste infrastructuur en ondersteuning, is, gelet op de datum van inwerkingtreding van de wet, een prioriteit.

Het onderhavige wetsontwerp gaat ervan uit dat het gedeelte van de controle van de beheersvennootschappen dat uitgeoefend wordt door de door de minister van Justitie aangestelde vertegenwoordigers, niet ten laste mag komen van de begroting, maar naar analogie van het buitenland en zoals dat het geval is voor verzekeringsmaatschappijen of banken, door de vennootschappen zelf moet worden betaald.

Er werd geopteerd voor een afzonderlijke wet omdat dit ontwerp geen wijziging inhoudt van de wet van 30 juni 1994 en beperkt is tot de financiering van de controle.

Wat de omvang van de bijdrage betreft, werd ervan uitgegaan dat in eerste instantie één vertegenwoordiger van het niveau directeur en twee assistenten van het niveau bestuurssecretaris (+ misschien een niveau 2) zouden volstaan, wat niet meer dan 10 miljoen per jaar zou mogen kosten. Het plafond van 0,4% komt overeen met een maximumbijdrage van ongeveer 20 miljoen op jaarbasis.

Deze bijdrage is geen belasting maar bestaat uit de vergoeding van een dienst die aan de beheersvennootschappen wordt geleverd. Het principe van de besteding van de geïnde bijdragen is daar een aanwijzing van; de draagkracht van de betrokkene wordt niet als dusdanig geïndiceerd.

Tenslotte wijst de minister op het belang van een snelle benoeming, waarvan zowel de debiteur als de

la société de gestion sont demandeurs, compte tenu de la période très importante d'exécution de la loi du 30 juin 1994.

Le ministre précise qu'un concours sera organisé en vue de la désignation des délégués du ministre concernés. Ce ne sera donc pas une désignation interne. Cette matière très technique nécessite la désignation d'un spécialiste.

II. DISCUSSION GÉNÉRALE

Un membre précise que les amendements qu'il a déposés au sujet du projet à l'examen (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2) visent à améliorer ce projet, auquel il n'a par ailleurs nullement l'intention de s'opposer. Bien au contraire, et bien qu'il estime le projet insuffisant, il y attache beaucoup d'importance.

En outre, il ne peut admettre la comparaison faite par le ministre des sociétés de gestion des droits d'auteur avec les banques et les compagnies d'assurances, ces dernières étant des sociétés commerciales sérieuses qui, de plus, font l'objet d'un contrôle prudentiel de qualité, soit par la Commission bancaire et financière, soit par l'Office de contrôle des assurances. Les sociétés de gestion par contre ne sont en rien des modèles; elles ne déposent pas leurs listes de membres, elles ne déposent pas les noms de leurs administrateurs, elles procèdent à des assignations systématiques des salles de vente, sans fonder leurs revendications sur des justifications établies quant à leur droit de représenter certains ayants droit, sans contrôler le caractère authentique ou original des œuvres, etc. Les amendements déposés sont inspirés par un désir d'assurer un bon contrôle de ces sociétés, dont certaines se comportent aujourd'hui au mépris de la loi. L'intervenant se réfère à ce propos à la faillite de la galerie Baron Steens, qui constitua un véritable détournement d'actif au détriment des artistes. Bien qu'il ne veuille pas susciter un débat sur l'ensemble de la loi de 1994 dans le cadre de la discussion actuelle, il rappelle que l'application de cette loi a fait naître des controverses, les unes portant sur les droits d'auteur et les autres portant sur la reprographie. Ainsi, un certain nombre de questions subsistent quant aux œuvres littéraires ou artistiques: le caractère original de ces œuvres, le droit moral, le fait qu'un auteur peut refuser ou revendiquer la paternité de l'œuvre («faux» véritables), durée du droit de suite après 70 ans, œuvres en collaboration. La reprographie fait l'objet d'un autre débat où le ministre a fait savoir, malgré les demandes du monde industriel, son refus de modifier la loi en quoi que ce soit.

beheersvennootschappen vragende partij zijn, rekening houdend met de zeer belangrijke periode voor de uitvoering van de wet van 30 juni 1994.

De minister preciseert dat een vergelijkend examen zal worden georganiseerd met het oog op de aanwijzing van de betreffende vertegenwoordigers van de minister. Het zal dus geen interne aanwijzing zijn. Deze zeer technische materie vereist de aanwijzing van een specialist.

II. ALGEMENE BESPREKING

Een lid wijst erop dat de amendementen die hij op dit ontwerp heeft ingediend (Gedr. St. Senaat, nr. 1-536/2) tot doel hebben dit ontwerp, waartegen hij zich overigens niet wil verzetten, te verbeteren. Hoewel hij vindt dat het ontwerp tekortschiet, hecht hij er wel degelijk veel belang aan.

Daarenboven kan hij niet aanvaarden dat de vennootschappen voor het beheer van de auteursrechten door de minister vergeleken worden met banken en verzekeringsmaatschappijen, die ernstige handelsvennootschappen zijn waarop daarenboven een kwalitatief bedrijfseconomisch toezicht wordt uitgeoefend door de Commissie voor het bank- en financieelzaken of de Controledienst van de verzekeringszaken. De beheersvennootschappen daarentegen zijn zeker geen modelvennootschappen: zij leggen geen ledenlijsten neer, noch de namen van hun bestuurders, ze gaan systematisch over tot het dagvaarden van veilingzalen zonder dat zij kunnen aantonen dat zij gerechtigd zijn bepaalde rechthebbenden te vertegenwoordigen, zonder dat zij de authenticiteit of de originaliteit van de werken hebben gecontroleerd, enz. De ingediende amendementen beogen een degelijk toezicht op die vennootschappen, waarvan sommige thans de wet met voeten treden. Spreker verwijst in dit verband naar het faillissement van de Galerij Baron Steens, dat eigenlijk neerkwam op het verduisteren van activa ten nadele van de kunstenaars. Hoewel hij in het kader van deze bespreking geen debat wil op gang brengen over de wet van 1994 in haar geheel, herinnert hij eraan dat de toepassing van de wet aanleiding heeft gegeven tot tal van controversen over het auteursrecht enerzijds en over de reprografie anderzijds. Zo blijven er vragen rijzen, over de werken van letterkunde of kunst: het origineel karakter van die werken, het moreel recht, het feit dat een auteur het vaderschap van een werk kan weigeren of opeisen (de echte «vervalsingen»), de duur van het volgrecht na 70 jaar, de door samenwerking ontstane werken. De reprografie is een onderdeel van een ander debat waarin de minister heeft laten weten niet bereid te zijn de wet te wijzigen ondanks verzoeken daartoe van het bedrijfsleven.

L'intervenant renvoie également à l'ouvrage de Mme C. Doutrelepont, intitulé «Le droit et l'objet d'art, le droit de suite des arts plasticiens dans l'Union européenne». Cet auteur semble prendre une certaine distance par rapport à la loi de 1994 et est aujourd'hui plutôt partisan d'une harmonisation européenne en la matière, avant l'application de la loi belge, dont elle a été l'une des inspiratrices.

L'intervenant se réfère en outre à un article paru dans *Tendances*, le 20 février 1997, qui, parlant ironiquement du «droit de fuite», explique que la transaction d'œuvres de grande valeur d'auteurs belges vendues par un Belge à un Belge se fait de préférence à l'étranger, étant donné que le droit de suite et la T.V.A. belges sont à l'heure actuelle très défavorables; à Londres par exemple, une telle transaction donne lieu à une T.V.A. de 2,5 % (contre 21 % en Belgique), et à un droit de suite de 0 %. Notre législation chasse donc ces opérations entre collectionneurs belges.

Le membre critique les procédés utilisés par les sociétés de gestion, qui sont similaires à ceux utilisés par l'O.N.S.S. (dans le cadre de la chasse aux faux indépendants). Aucun dialogue n'est possible entre les salles de vente et ces sociétés, qui assignent immédiatement sans justifier leurs droits. Ces procédés sont inacceptables mais coutumiers.

Vu l'attitude des sociétés de gestion, l'intervenant a déposé des amendements qui rendent le texte du ministre plus incisif et plus direct, en en aggravant aussi quelque peu les sanctions.

Un membre fait remarquer que la portée des observations du précédent intervenant dépasse largement celle du projet à l'examen, qui se limite au contrôle des sociétés de gestion.

Le précédent intervenant réplique que la surveillance des sociétés de gestion de droits d'auteur constitue sa seule préoccupation. Il estime cependant être obligé de situer cette problématique dans l'ensemble des difficultés soulevées par l'application concrète de la loi du 30 juin 1994.

Un membre souligne qu'il ne faut pas perdre de vue que toute loi importante implique une longue période d'adaptation. La loi de 1994 introduit une réforme de certaines conceptions et prévoit une série de mécanismes de contrôle qui n'existaient pas auparavant. Il faut prendre en considération le problème des frais gigantesques des sociétés de gestion, qui mènent à un appauvrissement réel de la rémunération de la création culturelle. L'intervenant approu-

Spreker verwijst ook naar het werk van mevrouw C. Doutrelepont getiteld «*Le droit et l'objet d'art, le droit de suite des arts plasticiens dans l'Union européenne*». Deze auteur lijkt afstand te nemen van de wet van 1994 en is thans eerder gewonnen voor een Europese harmonisering ter zake, hoewel zij een van de gangmakers is geweest van de Belgische wet.

Spreker verwijst daarenboven naar een op 20 februari 1997 verschenen artikel in *Tendances* waarin men het ironisch heeft over het «vluchtrecht». Daarin wordt uitgelegd dat de verkoop van zeer waardevolle werken van Belgische auteurs door een Belg aan een Belg, bij voorkeur in het buitenland plaats heeft daar het Belgische volgrecht en de Belgische BTW thans zeer hoog zijn. In Londen wordt op een dergelijke transactie bijvoorbeeld 2,5 % BTW (tegen 21 % in België) en een volgrecht van 0 % geheven. Onze wetgeving jaagt dergelijke transacties tussen Belgische verzamelaars dus letterlijk het land uit.

Het lid heeft kritiek op de procédés die door de beheersvennootschappen worden gebruikt en die gelijkenis vertonen met die van de RSZ (in het kader van de jacht op vermeende zelfstandigen.) Tussen de veilinghuizen en die vennootschappen is geen dialoog mogelijk. De vennootschappen dagvaarden onmiddellijk zonder hun rechten te bewijzen. Die procédés zijn onaanvaardbaar maar wel gebruikelijk.

Gelet op de houding van de beheersvennootschappen heeft spreker amendementen ingediend die de tekst van de minister ingrijpender en directer maken en de straffen ook enigszins verzwaren.

Een lid merkt op dat de opmerkingen van de vorige spreker veel verder strekken dan het hier besproken ontwerp, dat zich beperkt tot het toezicht op de beheersvennootschappen.

De vorige spreker antwoordt dat zijn aandacht wel degelijk uitgaat naar alleen maar het toezicht op de vennootschappen voor het beheer van de auteursrechten. Hij voelt zich evenwel verplicht die problematiek in verband te brengen met de moeilijkheden waartoe de concrete toepassing van de wet van 30 juni 1994 geleid heeft.

Een lid onderstreept dat niet uit het oog mag worden verloren dat voor elke belangrijke wet een lange aanpassingsperiode vereist is. De wet van 1994 heeft een aantal hervormingen ingevoerd en voorziet in een aantal toezichtsmechanismen die voorheen niet bestonden. Er moet rekening gehouden worden met de reusachtige kosten van de beheersvennootschappen, wat betekent dat er minder geld overblijft om het creatieve werk te vergoeden. Spreker keurt

ve le projet actuel en ce qu'il tend à créer un cadre suffisant pour effectuer un contrôle indispensable, mais actuellement largement déficient.

Selon le ministre, il faut faire un choix : soit ouvrir un nouveau débat sur les droits d'auteur, soit se limiter au projet en discussion. Il estime que les amendements déposés dépassent de beaucoup le cadre du projet et remettent en question le droit d'auteur et le droit de suite dans leur ensemble. Le ministre insiste uniquement pour que l'on engage rapidement des contrôleurs experts, qui seront payés non par des deniers publics, mais par les sociétés de gestion elles-mêmes. Il lui semble préférable d'accumuler les expériences en matière d'application de la loi de 1994 relative au droit d'auteur et de tenir, après coup, un débat global, après l'organisation du contrôle des sociétés de gestion par des experts. Du reste, la remarque du premier intervenant met le doigt sur la priorité du contrôle; il existe de nombreux problèmes qui rendent ce contrôle nécessaire et pour lesquels il faut dégager des moyens financiers. D'après le ministre, ce serait atteler la charrue avant les bœufs que de commencer par changer la législation, et de ne se mettre à contrôler les sociétés qu'ultérieurement. Sur la base de l'expérience de ces spécialistes chargés du contrôle, on pourra faire une radioscopie beaucoup plus efficace de la loi sur le droit d'auteur et la modifier de manière cohérente.

L'auteur des amendements tient à rappeler qu'il n'est nullement opposé au projet de loi à l'examen. Il souligne le mérite de la nouvelle réglementation, qui est notamment de réduire ce fameux droit de suite — ironiquement baptisé «droit de fuite» — de 6% (encore en vigueur, en attendant la mise en œuvre de la loi de 1994, sur base de la loi de 1921) à 4%, même si ces 4% ne permettront pas de rétablir le marché de la vente des œuvres d'art en Belgique. Il ne faut pas perdre de vue que les autres pays européens appliquent un taux nettement plus bas (le Luxembourg, l'Espagne et la France appliquent un taux de 3%) ou ne connaissent pas du tout le droit de suite (la Grande-Bretagne, l'Irlande, l'Autriche, la Suède, les Pays-Bas et la Suisse). L'Allemagne prélève en fait 1%. Il est clair que ces pays veulent maintenir cette situation et que l'harmonisation européenne ne se réalisera pas dans un avenir proche. Quelques pays isolés, peu significatifs quant au commerce d'œuvres d'art, prélèvent plus que la Belgique: l'Italie (le plus important: 9%), le Portugal (6%), la Grèce, la Finlande, le Danemark (tous trois 5%).

L'intervenant souligne également que la T.V.A. est perçue sur le droit de suite, ce qui aggrave encore la situation.

Ce climat économique défavorable est encore renforcé par le comportement actuel des sociétés de gestion des droits d'auteur. Comme il l'a déjà souli-

het voorliggend ontwerp goed omdat het een voldoende aantal mechanismen aanreikt om het onontbeerlijke maar thans nog ruim ontoereikende toezicht uit te oefenen.

Volgens de minister moet men een keuze maken, hetzij een nieuw debat openen over de auteursrechten, hetzij zich beperken tot het voorliggend wetsontwerp. De ingediende amendementen gaan volgens hem veel verder dan het ontwerp en stellen het hele auteursrecht en volgrecht in vraag. De minister dringt enkel aan op een snelle aanwijzing van deskundige controleurs, die niet betaald worden met publieke middelen maar door de beheersvennootschappen zelf. Het lijkt hem verkieslijk de ervaringen met betrekking tot de toepassing van de wet van 1994 betreffende het auteursrecht te accumuleren en achteraf dan een globaal debat te houden, na de organisatie van het toezicht op de beheersvennootschappen door experts. De opmerking van de eerste spreker legt trouwens de vinger op de prioriteit van de controle; er zijn tal van problemen, waardoor toezicht noodzakelijk is en waarvoor financiële middelen moeten worden vrijgemaakt. Volgens de minister spant men de kar voor het paard als men eerst de wetgeving gaat veranderen en pas daarna de vennootschappen gaat controleren. Aan de hand van de ervaring van deze toezichthoudende specialisten, zal de wet betreffende het auteursrecht met veel meer efficiëntie kunnen worden gescreend en op een coherente wijze worden gewijzigd.

De indiener van de amendementen wil eraan herinneren dat hij geenszins gekant is tegen dit wetsontwerp. Hij onderstreept dat de nieuwe regelgeving de verdienste heeft het fameuze volgrecht — ironisch «vluchtrecht» gedoopt — van de nog steeds op grond van de wet van 1921 geldende 6% (in afwachting van de uitvoering van de wet van 1994) tot 4% terug te brengen, ook al is dat niet voldoende laag om de kunstmarkt in België nieuw leven in te blazen. Men mag niet uit het oog verliezen dat de andere Europese landen veel lagere tarieven hanteren (Luxemburg, Spanje en Frankrijk passen een tarief van 3% toe) of helemaal geen volgrecht heffen (Groot-Brittannië, Ierland, Oostenrijk, Zweden, Nederland en Zwitserland). Duitsland past een tarief van 1% toe. Het is duidelijk dat die landen die toestand wensen te handhaven en dat Europese harmonisering niet voor morgen is. Enkele landen, die niet veel te betekenen hebben wat de handel in kunstwerken betreft, hanteren een hoger tarief dan België: Italië (het hoogste tarief: 9%), Portugal (6%), Griekenland (5%), Finland (5%), Denemarken (5%).

Spreker onderstreept dat ook BTW geheven wordt op het volgrecht, wat de situatie nog dramatischer maakt.

Dit ongunstige economische klimaat wordt nog slechter door het gedrag van de vennootschappen voor het beheer van de auteursrechten. Zoals hij

gné, un contrôle s'impose, étant donné que ces sociétés envoient des lettres recommandées et des assignations par voie d'huissier aux salles de vente, même pour des artistes, des héritiers ou ayants droit d'artistes qui ne leur ont rien confié du tout. Nous sommes donc dans un climat anarchique. Il importe de mettre de l'ordre dans cette situation très difficile, et le projet actuel est trop faible dans son ensemble.

L'intervenant est d'avis que le projet de loi à l'examen n'offre pas suffisamment de moyens pour sanctionner les abus de façon efficace. Il se déclare toutefois totalement disposé à coopérer à l'application de la loi et demande que l'on considère les amendements qu'il a déposés dans cette optique. Il n'a nullement l'intention d'adopter une attitude dilatoire en la matière, mais il trouve la législation proposée insuffisante. Le but est donc d'améliorer le projet et certainement pas d'y faire obstacle.

Le ministre rappelle que le projet à l'examen se limite volontairement au financement du contrôle et que les contrôleurs désignés par lui doivent être payés par les sociétés de gestion elles-mêmes. Il est vrai que la problématique de la loi sur les droits d'auteur est intéressante et que plusieurs éléments devraient être revus, par exemple le problème du droit de suite (articles 9 à 13 de la loi du 30 juin 1994). Après l'étude de toutes les difficultés techniques rencontrées lors de l'application de la loi actuelle, un nouveau projet de loi pourrait réunir de manière cohérente toutes les modifications qui s'imposent. Aujourd'hui, la commission doit faire le choix, soit de se limiter aux 3 articles proposés qui prévoient uniquement le financement pour que le contrôle puisse être organisé le plus vite possible, soit d'élargir le débat sur le droit de suite. Le ministre opte pour la première possibilité, car il lui semble nécessaire de faire d'abord l'inventaire de toutes les modifications à faire, avant de légiférer dans un cadre plus général, de manière cohérente; s'attaquer à un point spécifique, tel que le droit de suite, lui semble une mauvaise méthode de travail.

Ensuite, le ministre attire l'attention sur le fait qu'il n'est pas correct de prétendre qu'il y a une véritable fuite vers l'étranger; il résulte des renseignements pris que ceci ne vaut que pour les œuvres d'art d'une valeur de plus de 2,5 millions.

Un membre conclut que le ministre accepte une discussion globale, mais pas dans le cadre du projet de loi à l'examen. Il suggère à l'auteur des amendements de réintroduire ceux-ci sous forme de proposition de loi.

reeds heeft opgemerkt is toezicht dringend noodzakelijk daar die vennootschappen aangetekende brieven sturen naar de veilingszalen en ze via een deurwaarder dagvaarden, zelfs voor kunstenaars, erfgenamen of rechthebbenden van kunstenaars die hen in het geheel geen opdracht daartoe hebben gegeven. Er heerst dus een anarchistisch klimaat. Het is belangrijk dat in deze uiterst moeilijke omstandigheden orde op zaken wordt gesteld, maar het voorliggende ontwerp schiet in zijn geheel tekort.

Spreker is van mening dat dit wetsontwerp onvoldoende middelen biedt om de misbruiken doeltreffend te bestraffen. Hij verklaart evenwel bereid te zijn mee te werken aan de toepassing van de wet en vraagt dat zijn amendementen vanuit die optiek zouden worden onderzocht. Hij heeft geenszins de bedoeling verdragingsmanoeuvres op touw te zetten maar hij vindt de voorgestelde wetgeving onvoldoende. Het is zijn bedoeling om het ontwerp te verbeteren. Hij wil het zeker niet tegenwerken.

De minister herinnert eraan dat het behandelde ontwerp opzettelijk beperkt werd gehouden tot de financiering van het toezicht en dat de in het ontwerp aangegeven toezichthouders door de beheersvennootschappen zelf moeten worden betaald. Het is juist dat de problematiek die verband houdt met de wet op het auteursrecht interessant is en dat verschillende aspecten ervan herzien zouden moeten worden, bijvoorbeeld het probleem van het volgrecht (artikelen 9 tot 13 van de wet van 30 juni 1994). Nadat alle technische moeilijkheden die bij de toepassing van de huidige wet rijzen, zijn onderzocht, zouden in een nieuw wetsontwerp alle noodzakelijke wijzigingen op coherente wijze kunnen worden aangebracht. Vandaag moet de commissie een keuze maken: zich beperken tot de drie voorgestelde artikelen, die uitsluitend betrekking hebben op de financiering zodat het toezicht zo vlug mogelijk kan worden georganiseerd of het debat verruimen tot het volgrecht. De minister kiest voor de eerste mogelijkheid want het lijkt hem noodzakelijk eerst een inventaris op te stellen van alle aan te brengen wijzigingen om in een algemener kader samenhangende wettelijke regels te kunnen opstellen. Zich toespitsen op een specifiek punt, zoals het volgrecht, lijkt hem een slechte werkmethode te zijn.

Vervolgens wijst de minister erop dat het niet juist is te beweren dat er een massale vlucht naar het buitenland is; uit ingewonnen inlichtingen blijkt dat dit slechts opgaat voor kunstwerken die meer dan 2,5 miljoen waard zijn.

Een lid besluit dat de minister een globaal debat aanvaardt maar niet in het kader van het behandelde wetsontwerp. Hij stelt de indiener van de amendementen voor zijn amendementen opnieuw in te dienen in de vorm van een wetsvoorstel.

L'auteur des amendements opte plutôt pour la création d'un groupe de travail au sein de la commission de la Justice, afin de pouvoir répondre aux soucis des opérateurs dans le monde du marché de l'art. Ce groupe de travail se pencherait, avec la collaboration du ministre ou de son délégué, sur le droit de suite et les problèmes y afférents, notamment la perception de la T.V.A. sur le droit de suite et les efforts à faire en général pour ramener en Belgique par une réglementation appropriée le commerce d'œuvres d'art. Il propose que le groupe de travail soit constitué d'un membre par groupe représenté à la commission.

Le ministre marque son accord sur cette formule, mais demande de postposer le début des travaux jusqu'à la fin des travaux du groupe de travail sur les faillites.

L'auteur des amendements suggère de réunir le groupe de travail dès la fin de l'examen du projet de loi sur le concordat judiciaire par le groupe de travail sur les faillites, car il n'y a aucune interférence entre le présent projet de loi et celui sur les faillites, dont il est l'un des deux rapporteurs.

Un autre intervenant estime que le droit de suite pose effectivement un problème et qu'il faut se demander dans quelle mesure ce droit doit être soumis à la T.V.A. Il suggère que le ministre fasse savoir aux maisons de ventes aux enchères la constitution de ce groupe de travail; un signal dans ce sens donnerait aux gens l'espoir que l'on s'attache à résoudre leurs problèmes.

En conclusion, la commission décide de proposer la création d'un groupe de travail chargé de mettre au point, avec la collaboration du ministre ou de son délégué, les améliorations à apporter au droit de suite, et composé d'un membre par groupe politique représenté au sein de la commission. Celle-ci prend acte de l'engagement du ministre de recevoir les représentants des fédérations professionnelles concernées, ainsi que ceux des galeristes et de la sabam.

Dans ces conditions, l'auteur des amendements renonce à demander le vote systématique de ceux-ci.

III. DISCUSSION DES ARTICLES

Conformément à l'article 61.3 du Règlement du Sénat, la discussion des articles n'est ouverte que sur les articles auxquels des amendements ou des sous-

Die indiener van de amendementen geeft veeleer de voorkeur aan het instellen van een werkgroep binnen de commissie voor de Justitie teneinde tegemoet te komen aan de wensen van de kunsthandelaars. Die werkgroep zou zich, in samenwerking met de minister of zijn gemachtigde, buigen over het volgrecht en de problemen die ermee verband houden, onder meer de heffing van BTW op het volgrecht en, meer algemeen, de initiatieven die genomen moeten worden om via een aangepaste regelgeving de handel in kunstwerken terug naar België te halen. Hij stelt voor dat elke in de commissie vertegenwoordigde fractie één lid afvaardigt naar de werkgroep.

De minister is het met deze formule eens maar vraagt het begin van de werkzaamheden uit te stellen totdat de werkzaamheden van de werkgroep «faillissement» zijn afgerond.

De indiener van de amendementen stelt voor de werkgroep bijeen te roepen zodra het onderzoek van het wetsontwerp betreffende het gerechtelijk akkoord door de werkgroep «faillissement» is beëindigd, want het voorliggende ontwerp vertoont geen enkel raakvlak met het ontwerp betreffende het faillissement, waarvan hij trouwens een van de twee rapporteurs is.

Een volgend lid is van oordeel dat het volgrecht effectief een probleem is en dat de vraag moet worden gesteld in hoeverre dat volgrecht dient te worden onderworpen aan BTW. Hij suggereert dat de minister de start van deze werkgroep zou meedelen aan de federatie van de veilinghuizen; een signaal in die zin zou de mensen hoop geven dat er werk wordt gemaakt van hun problemen.

Tenslotte besluit de commissie de instelling van een werkgroep voor te stellen. Die werkgroep krijgt de opdracht samen met de minister of zijn gemachtigde verbeteringen aan te brengen in de regeling betreffende het volgrecht. Elke in de commissie vertegenwoordigde fractie stuurt één lid naar de werkgroep. De commissie neemt er kennis van dat de minister zich ertoe verbindt de vertegenwoordigers van de betrokken beroepsfederaties evenals die van de galerijhouders en van Sabam te ontvangen.

Hierop verklaart de indiener van de amendementen dat hij afziet van de systematische stemming over zijn amendementen.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Overeenkomstig artikel 61.3 van het Reglement van de Senaat wordt de artikelsgewijze bespreking slechts geopend over artikelen waarop amendemen-

amendements ont été déposés, ainsi que sur les articles dont l'adjonction est proposée par voie d'amendement.

Aucun amendement n'est déposé aux articles 1er à 3.

Article 4 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 1):

«Ajouter un article 4 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 4. — Toute contravention aux dispositions du chapitre 7, articles 75, 76, 77, 78, de la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins entraîne le doublement de la contribution destinée à couvrir les frais de contrôle conformément à l'article 76bis de cette même loi.

L'intégralité des montants perçus sera affectée aux frais résultant du contrôle des sociétés de gestion.»

Article 5 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 2):

«Ajouter un article 5 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 5. — Ajouter dans la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins un article 76bis (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 76bis. — Toute entrave à la mission du délégué sera sanctionnée conformément aux dispositions de l'article 4 de la loi du... sur le financement du contrôle des sociétés de gestion de droits d'auteur et de droits voisins, indépendamment de toute autre poursuite.»

Justification

Le système de double contribution a pour but de donner au délégué des moyens efficaces et dissuasifs d'accomplir sa mission dans les meilleures conditions.

En outre, la double contribution constitue une sanction intermédiaire entre l'avis — non contraignant — et la sanction de retrait d'autorisation par le ministre qui a le droit d'auteur et les droits voisins dans ses attributions.

ten of subamendementen zijn ingediend, alsook over artikelen waarvan de toevoeging bij amendement wordt voorgesteld.

Op de artikels 1 tot 3 worden geen amendementen ingediend.

Artikel 4 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, 1-536/2, amendement nr. 1):

«Een artikel 4 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 4. — Elke overtreding van de bepalingen van de artikelen 75, 76, 77 en 78 van hoofdstuk 7, van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten leidt, overeenkomstig artikel 76bis van deze wet, tot de verdubbeling van de bijdrage in de kosten die voortvloeien uit het toezicht.

De aldus verkregen bedragen worden volledig aangewend om de kosten te dekken die voortvloeien uit het toezicht op de vennootschappen voor het beheer van de rechten.»

Artikel 5 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, 1-536/2, amendement nr. 2):

«Een artikel 5 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 5. — In de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt een artikel 76bis (nieuw) ingevoegd, luidende:

«Art. 76bis. — Het hinderen van de vertegenwoordiger in zijn taak wordt bestraft overeenkomstig de bepalingen van artikel 4 van de wet van ... op de financiering van het toezicht op de vennootschappen voor het beheer van auteursrechten en van naburige rechten, ongeacht eventuele andere vervolgingen.»

Verantwoording

Het stelsel van de dubbele bijdrage heeft tot doel de vertegenwoordiger efficiënte ontradingsmiddelen te verschaffen om zijn taak in optimale omstandigheden te vervullen.

Bovendien vormt de dubbele bijdrage een straf die het midden houdt tussen het — niet bindende — advies en de intrekking van de vergunning door de minister die bevoegd is voor het auteursrecht en de naburige rechten.

Le versement des sommes aux frais résultants du contrôle s'inscrit dans la philosophie du « contrôlé-payeur » en faisant supporter aux sociétés de gestion peu coopératives le surcroît de travail du délégué.

Cette sanction devrait permettre — grâce à un effet dissuasif ou contributif — de réduire le taux d'imposition.

Article 6 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 3):

«Ajouter un article 6 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 6. — L'article 11, alinéa 4, de la loi du 30 juin 1994 est abrogé.»

Justification

L'exigence de réciprocité a été reconnue comme contraire au principe de non-discrimination depuis l'arrêt «Phil Collins» du 20 octobre 1993 de la Cour de Justice des Communautés européennes n° C-92/92 et C-326/92.

Il découle de cet arrêt que n'importe quel artiste ressortissant d'un des États membres de l'Union dont l'œuvre serait vendue aux enchères publiques pourrait réclamer un droit de suite sur cette vente.

Article 7 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 4):

«Ajouter un article 7 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 7. — L'article 12 de la loi du 30 juin 1994 est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 12. — Le droit de suite est calculé sur le prix de vente pour autant qu'il atteigne 50 000 francs. Il est fixé à:

- 3% de 50 000 à 100 000 francs;*
- 2% de 100 000 à 200 000 francs;*
- 1,5% de 200 000 à 500 000 francs;*
- 1% de 500 000 à 1 000 000 de francs;*
- 0,5% au-delà de 1 000 000 de francs.»*

Deze betalingen voor de kosten die uit het toezicht voortvloeien, passen in het principe «de gecontroleerde betaalt» doordat de beheersvennootschappen die weinig bereidheid tot samenwerken vertonen, de kosten voor het bijkomende werk van de vertegenwoordiger moeten dragen.

Deze straf moet het mogelijk maken — dankzij haar ontradende of kostenverhogende werking — het aanslagpercentage te doen dalen.

Artikel 6 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, nr. 1-536/2, amendement nr. 3):

«Een artikel 6 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 6. — Het vierde lid van artikel 11 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt opgeheven.»

Verantwoording

Sinds het arrest Phil Collins van 20 oktober 1993 van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (nr. C-92/92 en C-326/92) wordt het wederkerigheidsbeginsel beschouwd als strijdig met het niet-discriminatiebeginsel.

Uit dit arrest vloeit voort dat elke kunstenaar die onderdaan is van een van de Lid-Staten van de Unie, wiens werk openbaar verkocht wordt, een volgrecht op deze verkoop kan eisen.

Artikel 7 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, nr. 1-536/2, amendement nr. 4):

«Een artikel 7 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 7. — Artikel 12 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt vervangen als volgt:

«Art. 12. — Het volgrecht wordt berekend op de verkoopprijs, op voorwaarde dat die minimum 50 000 frank bedraagt. Het bedraagt:

- 3% van 50 000 tot 100 000 frank;*
- 2% van 100 000 tot 200 000 frank;*
- 1,5% van 200 000 tot 500 000 frank;*
- 1% van 500 000 tot 1 000 000 frank;*
- 0,5% boven 1 000 000 frank.»*

Justification

Des études statistiques ont démontré que la majorité des œuvres vendues en Belgique se situe dans une tranche de prix entre 40 000 francs et 2 000 000 de francs.

Si le taux du droit de suite est fixé à 4%, cette tranche (de 40 000 à 2 000 000 de francs) supportera 90% des droits perçus. Or les œuvres d'art de plus de 800 000 francs se déplacent à l'étranger pour un taux de droit de suite supérieur à 3%. C'est la raison pour laquelle nous pensons qu'une ventilation des taux serait plus profitable et éviterait des délocalisations.

**DURÉE DES DROITS DE SUITE 70 ANS
APRÈS DÉCÈS DE L'ARTISTE**

**ETUDE RÉALISÉE PAR TRANCHES
PRÉVUES PAR LA COMMISSION**

Ventes effectuées entre 1970-1996 (En ecu)

Belgique

Artistes décédés

Verantwoording

Uit statistische studies blijkt dat de meeste werken die in België geveild worden, zich in de prijencategorie van 40 000 frank tot 2 000 000 frank bevinden.

Met een volgrecht dat op 4% bepaald is, vertegenwoordigt deze categorie (van 40 000 tot 2 000 000 frank) 90% van de geïnde rechten. Kunstwerken van meer dan 800 000 frank vertrekken echter naar het buitenland wanneer het heffingspercentage van het volgrecht meer dan 3% bedraagt. Om die reden denken wij dat het gunstiger zou zijn de percentages verhoudingsgewijs te verdelen. Dat voorkomt dat kunstwerken naar het buitenland verdwijnen.

**DUUR VAN DE VOLGRECHTEN 70 JAAR
NA HET OVERLIJDEN VAN DE KUNSTENAAR**

**STUDIE PER PRIJSCATEGORIE
BEPAALD DOOR DE COMMISSIE**

Verkopen tussen 1970-1996 (In ecu)

België

Overleden kunstenaars

Tranches — Categorieën	Taux de la proposition de directive européenne (fév. 97) (%) — Percentage van het voorstel van Europese richtlijn (febr. 97) (%)	Valeur — Waarde	# — #	MDdS — Volgrecht	% — %
< 1 000	0	4 459 787,50	7 090	0	0,00
1 000-50 000	4	37 353 896,25	8 935	1 136 756	3,04
50 000-100 000	3	3 004 980,00	43	109 929	3,66
> 100 000	1,5	2 665 788,75	19	77 227	2,90
Totaux. — Totalen.		47 484 452,50	16 087	1 323 912	

Artistes vivants

Levende kunstenaars

Tranches — Categorieën	Taux de la proposition de directive européenne (fév. 97) (%) — Percentage van het voorstel van Europese richtlijn (febr. 97) (%)	Valeur — Waarde	# — #	MDdS — Volgrecht	% — %
< 1 000	0	677 038,75	1 081	0	0,00
1 000-50 000	4	3 755 041,25	1 196	102 362	2,73
50 000-100 000	3	84 713,75	1	3 001	3,54
> 100 000	1,5	/	/	/	/
Totaux. — Totalen.		4 516 793,75	2 278	105 363	

Totaux			Totalen		
Tranches — Categorieën	Taux de la proposition de directive européenne (fév. 97) (%) — Percentage van het voorstel van Europese richtlijn (febr. 97) (%)	Valeur — Waarde	# — #	MDdS — Volgrecht	% — %
< 1 000	0	5 136 826,25	8 171	0	0,00
1 000-50 000	4	41 108 937,50	10 131	1 239 118	3,01
50 000-100 000	3	3 089 693,75	44	112 931	3,66
> 100 000	1,5	2 665 788,75	19	77 227	2,90
Totaux. — Totalen.		52 001 246,25	18 365	1 429 275	

Ventes effectuées entre 1990-1996 (En ecu)			Verkopen tussen 1990-1996 (In ecu)		
Artistes décédés			Overleden kunstenaars		
Tranches — Categorieën	Taux (en %) — Percentage	Valeur — Waarde	# — #	MDdS — Volgrecht	% — %
< 1 000	0	1 923 438,75	2 784	0	0,00
1 000-50 000	4	20 641 045,00	4 694	637 882	3,09
50 000-100 000	3	1 893 297,50	26	68 759	3,63
> 100 000	1,5	1 294 453,75	9	37 057	2,86
Totaux. — Totalen.		25 752 235,00	7 513	743 698	

Artistes vivants			Levende kunstenaars		
Tranches — Categorieën	Taux (en %) — Percentage	Valeur — Waarde	# — #	MDdS — Volgrecht	% — %
< 1 000	0	364 432,50	538	0	0,00
1 000-50 000	4	2 761 067,50	828	77 323	2,80
50 000-100 000	3	/	/	/	/
> 100 000	1,5	/	/	/	/
Totaux. — Totalen.		3 125 500,00	1 366	77 323	

Totaux			Totalen		
Tranches — Categorieën	Taux (en %) — Percentage	Valeur — Waarde	# — #	MDdS — Volgrecht	% — %
< 1 000	0	2 287 871,25	3 322	0	0,00
1 000-50 000	4	23 402 112,50	5 522	715 205	3,06
50 000-100 000	3	1 893 297,50	26	68 759	3,63
> 100 000	1,5	1 294 453,75	9	37 057	2,86
Totaux. — Totalen.		28 877 735,00	8 879	821 020	

Valeur = Montant d'adjudication (en ecu).
= Nombre de tableaux vendus.
% = Taux réel.
M DdS = Montant du droit de suite.
/ = Aucun tableau vendu dans cette catégorie.
Totaux généraux = Artistes décédés + artistes vivants.

Waarde = Bedrag van de openbare verkoop (in ecu).
= Aantal verkochte schilderijen.
Percentage = reëel percentage.
Volgrecht = Bedrag van het volgrecht.
/ = Geen enkel schilderij verkocht in deze categorie.
Algemene totalen = Overleden kunstenaars + levende kunstenaars.

Article 8 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 5):

«Ajouter un article 8 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 8. — L'article 13 de la loi du 30 juin 1994 est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 13. — Les sociétés de gestion des droits remettent aux organisateurs de ventes publiques la liste des auteurs pour lesquels elles sont chargées de la perception du droit de suite.

Cette liste peut être remplacée par un support informatique établi d'un commun accord, et devra être mise à jour régulièrement.

Les organisateurs de ventes publiques communiquent aux sociétés qui leur ont remis la liste mentionnée à l'alinéa précédent le nom des auteurs dont ils se proposent de mettre les œuvres en vente. Les sociétés de gestion, après avoir consulté le catalogue des œuvres qui seront mises en vente, communiquent dans un délai de huit jours la liste des œuvres qui seront soumises au droit de suite. Le droit est payé à ces sociétés dans les trois mois qui suivent la vente.

Les auteurs ou leurs ayants droit, qui n'ont pas chargé une société de la perception du droit de suite leur revenant, se font connaître à l'organisateur de la vente publique au moins 48 heures avant la vente.

L'officier public, l'organisateur ou le responsable de la vente et le vendeur, sont tenus solidairement au paiement du droit de suite à l'égard de l'artiste ou de ses ayants droit. Ils sont déchargés de leurs obligations moyennant l'accomplissement des formalités mentionnées aux trois alinéas précédents.»

Justification

Cet article introduit un mécanisme qui assure la sécurité juridique tant des organisateurs de ventes que des sociétés de gestion des droits.

Le système proposé encourage l'affiliation des artistes et ayants droit aux sociétés de gestion qui sont les interlocuteurs naturels des débiteurs du

Artikel 8 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, nr. 1-536/2, amendement nr. 5):

«Een artikel 8 (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 8. — Artikel 13 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt vervangen als volgt:

«Art. 13. — De vennootschappen voor het beheer van auteursrechten delen aan de organisatoren van de openbare verkopen de lijst mee van de auteurs voor wie zij het volgrecht moeten innen.

Deze lijst kan worden vervangen door een informatiedrager die in onderling overleg wordt vastgesteld, en moet op gezette tijden worden bijgewerkt.

De organisatoren van openbare verkopen delen aan de vennootschappen die hun de in het vorige lid genoemde lijst hebben overgezonden, de naam van de auteurs mee van wie zij de werken ten verkoop willen aanbieden. Nadat zij de catalogus van de werken die ten verkoop worden aangeboden hebben geraadpleegd, delen de vennootschappen voor het beheer van de rechten binnen een termijn van acht dagen de lijst mee van de werken die aan het volgrecht worden onderworpen. Dat recht wordt aan deze vennootschappen betaald binnen drie maanden volgend op de verkoop.

De auteurs of hun rechthebbenden, die geen vennootschap voor het beheer van de rechten hebben belast met de inning van het hun toekomende volgrecht, maken zich ten minste 48 uur vóór de verkoop kenbaar aan de organisator van de openbare verkoop.

De openbare ambtenaar, de organisator van de verkoop of de verantwoordelijke voor de verkoop en de verkoper zijn hoofdelijk verplicht de kunstenaar of zijn rechthebbenden het volgrecht te betalen. Zij zijn van hun verplichtingen ontheven door te voldoen aan de vormvereisten vermeld in de drie vorige leden.»

Verantwoording

Dit artikel voegt een mechanisme in om de rechtszekerheid te waarborgen, zowel van de organisatoren van verkopen als van de vennootschappen voor het beheer van de rechten.

In de voorgestelde regeling worden de kunstenaars en hun rechtverkrijgenden gestimuleerd om zich aan te sluiten bij beheersvennootschappen die

droit, et place les non-affiliés devant la responsabilité de prendre eux mêmes les mesures matérielles d'information et de recouvrement de leur créance.

Article 9 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 6):

«Ajouter un article 9 (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 9. — Il est inséré dans la loi du 30 juin 1994 un article 13bis (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 13bis. — Sans préjudice des dispositions de l'article 13, alinéa 5, toute action relative au droit de suite est prescrite trois ans après la date de la vente.»

Justification

La prescription est également un facteur de plus grande sécurité juridique.

Article 10 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 7):

«Ajouter un article 10 (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 10. — L'article 66, alinéa 2, de la loi du 30 juin 1994 est remplacé par la disposition suivante :

«Les statuts des sociétés ne peuvent en aucun cas limiter le droit des membres associés d'être représentés au sein des organes de la société.

Tout membre associé doit pouvoir exercer les droits que lui réserve la loi sur les sociétés.»

Justification

La plupart des sociétés de gestion distinguent entre plusieurs catégories de membres.

Les statuts de la S.A.B.A.M. distinguent entre les «associés membres coopérateurs» et les «affiliés stagiaires».

La S.O.F.A.M. instaure également cette différence.

als natuurlijke gesprekspartners optreden ten aanzien van degenen die het recht verschuldigd zijn. Niet-aangesloten moeten hun verantwoordelijkheid opnemen om zelf inlichtingen in te winnen en het hun verschuldigde recht in te vorderen.

Artikel 9 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, nr. 1-536/2, amendement nr. 6):

«Een artikel 9 (nieuw) toevoegen, luidende :

«Art. 9. — In de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt een artikel 13bis ingevoegd, luidende :

«Art. 13bis. — Onverminderd het bepaalde in artikel 13, vijfde lid, verjaart elke vordering inzake het volgrecht drie jaar na het tijdstip van de verkoop.»

Verantwoording

De verjaring is eveneens een factor die bijdraagt tot rechtszekerheid.

Artikel 10 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, nr. 1-536/2, amendement nr. 7):

«Een artikel 10 (nieuw) toevoegen, luidende :

«Art. 10. — Artikel 66, tweede lid, van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt vervangen als volgt :

«De statuten van de vennootschappen mogen in geen geval het recht van de aangesloten leden beperken om vertegenwoordigd te zijn in de organen van de vennootschap.

Elk aangesloten lid moet de rechten kunnen uitoefenen die dat lid door de wet op de handelsvennootschappen worden toegekend.»

Verantwoording

De meeste beheersvennootschappen onderscheiden verschillende soorten leden.

De statuten van SABAM maken een onderscheid tussen de «coöperatieve vennoten» en de «ledenstagiairs».

SOFAM maakt eveneens dit onderscheid.

Le texte actuel de la loi mentionne uniquement les «personnes représentées» ce qui ne donne aucune information quant à leur statut d'associé ou de simple membre.

Or, les lois coordonnées sur les sociétés permettent aux seuls associés d'assister aux assemblées générales et d'être éligibles au conseil d'administration.

L'imprécision des termes de la loi tendrait à conférer aux simples membres plus de droits que la loi sur les sociétés ne leur en confère.

Article 11 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 8):

«Ajouter un article 11 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 11. — L'article 66, alinéa 5, de la loi du 30 juin 1994 est remplacé par la disposition suivante:

«Les sociétés sont tenues de permettre à tout intéressé la consultation sur place des répertoires dont elles assurent la gestion.»

Justification

Les «membres associés» et les «membres affiliés» ne sont pas les seuls intéressés à la consultation des répertoires.

Les personnes à qui sont réclamés les droits patrimoniaux des droits d'auteur doivent pouvoir vérifier l'exactitude, la légitimité et les liens de droit en vertu desquels elles sont sollicitées.

Les salles de ventes aux enchères publiques sont régulièrement confrontées à divers problèmes: vérification de l'identité des ayants droit, pluralité d'ayants droit, recherche des titulaires des droits, etc.

L'absence de registres nationaux ou internationaux — l'arrêt Phil Collins ayant supprimé l'exigence de réciprocité — rend les investigations extrêmement difficiles.

Les seuls organismes possédant des registres ou répertoires sont les sociétés de gestion.

Il importe dès lors que celles-ci mettent à disposition de tous les informations qu'elles sont seules à détenir.

De huidige tekst van de wet vermeldt alleen de «vertegenwoordigde personen», hetgeen geen duidelijkheid geeft over het statuut van vennoot of gewoon lid.

Volgens de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen is het echter alleen de vennoten toegestaan de algemene vergaderingen bij te wonen en zich te laten verkiezen in de raad van bestuur.

De onduidelijke bewoordingen van de wet zouden ertoe leiden dat aan de gewone leden meer rechten worden toegekend dan wat hun volgens de wet op de handelsvennootschappen toekomt.

Artikel 11 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, nr. 1-536/2, amendement nr. 8):

«Een artikel 11 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 11. — Artikel 66, vijfde lid, van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt vervangen als volgt:

«De vennootschappen zijn verplicht aan elke betrokkene ter plaatse inzage te verlenen van de repertoires waarvan zij het beheer waarnemen.»

Verantwoording

De «vennootschapsleden» en de «aangesloten leden» zijn niet de enigen die er belang bij hebben inzage te verkrijgen in de repertoria.

De personen aan wie de vermogensrechtelijke auteursrechten gevraagd worden, moeten kunnen nagaan of deze rechten correct en rechtmatig van hen gevorderd worden en op grond van welke rechtsbetrekking.

De veilinghuizen worden geregeld geconfronteerd met verschillende problemen: de controle van de identiteit van de rechthebbenden, het bestaan, enz.

Het niet-bestaan van nationale of internationale registers — terwijl het arrest Phil Collins de wederkerigheidsvereiste afgeschaft heeft — maakt het speurwerk bijzonder moeilijk.

De enige organisaties die over registers of repertoria beschikken, zijn de beheersvennootschappen.

Het is dan ook noodzakelijk dat deze al de informatie die zij als enige in hun bezit hebben, ter beschikking stellen.

Article 12 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 9):

«Ajouter un article 12 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 12. — L'article 69 de la loi du 30 juin 1994 est remplacé par la disposition suivante:

«Les droits de suite, dont la déduction est reconnue mais qui n'ont pu être transmis aux ayants droit par les sociétés de gestion collective faute d'avoir pu contacter ou identifier ceux-ci, seront à l'expiration d'un délai de trois ans versés à un fonds de soutien et d'information en faveur des artistes plasticiens, agréé par le ministre de la Justice.

Ce fonds sera géré par un conseil d'administration dans lequel figureront, sur une base paritaire, des représentants des sociétés de gestion, de la Chambre royale belgo-luxembourgeoise des salles de ventes aux enchères, commissaires priseurs et experts mobiliers.

Ce fonds sera présidé par un délégué du ministre de la Justice.»

Justification

L'objectif principal du droit de suite est de soutenir l'artiste.

À défaut de pouvoir reverser les fonds à qui de droit dans un délai raisonnable, ce fonds devra servir à rencontrer les objectifs du législateur.

La gestion paritaire de ce fonds ainsi que la présidence du délégué du ministre de la Justice sont autant de garanties de transparence et de sérieux.

Le délai de trois ans est raisonnable et évite de laisser des comptes en souffrance.

Article 13 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 10):

«Ajouter un article 13 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 13. — À l'article 74 de la loi du 30 juin 1994, les mots «jusqu'à preuve du contraire» sont supprimés.»

Artikel 12 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, nr. 1-536/2, amendement nr. 9):

«Een artikel 12 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 12. — Artikel 69 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt vervangen als volgt:

«Het volgrecht dat verschuldigd is maar door de vennootschappen voor het beheer niet aan rechthebbenden kon worden uitgekeerd omdat ze niet gecontacteerd of geïdentificeerd konden worden, wordt nadat een termijn van 3 jaar is verstreken, gestort aan een steun- en informatiefonds ten gunste van beeldende kunstenaars, dat door de minister van Justitie is erkend.

Dat fonds wordt beheerd door een raad van bestuur die paritair is samengesteld uit vertegenwoordigers van de vennootschappen voor het beheer en van de Koninklijke Belgisch-Luxemburgse Kamer van veilinghuizen, veilingmeesters en experts in roerende goederen.

Dat fonds wordt voorgezeten door een afgevaardigde van de minister van Justitie.»

Verantwoording

Het volgrecht heeft voornamelijk tot doel een steun te zijn voor de kunstenaar.

Indien de fondsen niet binnen een redelijke termijn aan hun rechthebbenden gestort kunnen worden, moeten ze dienen om de doelstellingen van de wetgever te ondersteunen.

Het paritaire beheer van dit fonds alsmede de uitoefening van het voorzitterschap door een afgevaardigde van de minister van Justitie zijn genoeg waarborgen voor transparantie en een ernstige aanpak.

De termijn van drie jaar is redelijk en voorkomt dat er rekeningen blijven openstaan.

Artikel 13 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, 1-536/2, amendement nr. 10):

«Een artikel 13 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 13. — In artikel 74 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten vervallen de woorden «tot het tegendeel bewezen is.»

Justification

Cette mention spéciale aboutit à un renversement de la charge de la preuve, rend la tâche des salles de ventes extrêmement lourde et accorde aux sociétés de gestion des prérogatives exorbitantes.

Article 14 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 11):

«Ajouter un article 14 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 14. — L'article 76, alinéa 6, de la loi du 30 juin 1994 est remplacé par la disposition suivante:

«Le délégué peut à tout moment sans déplacement prendre connaissance des livres, de la correspondance, des procès verbaux et généralement de tous les documents et de toutes les écritures de la société.

Il peut requérir des administrateurs, des agents, et des préposés de la société toutes les explications ou informations et procéder à toutes les vérifications qui lui paraissent nécessaires.»

Justification

Ce nouvel article définit de façon plus précise les pouvoirs d'investigations dont dispose le délégué.

Article 15 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 12):

«Ajouter un article 15 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 15. — L'article 76, alinéa 7, de la loi du 30 juin 1994 est remplacé par la disposition suivante:

«Le délégué fait rapport au ministre de ses démarches et de ses enquêtes, et communique à ceux qui les lui ont demandés — sans préjudice des dispositions de l'article 78 — les résultats de celles-ci.»

Verantwoording

Door deze bijzondere vermelding wordt de bewijslast omgekeerd, hetgeen de taak van de veilinghuizen bijzonder bemoeilijkt en de beheersvennootschappen buitensporige bevoegdheden verleent.

Artikel 14 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, 1-536/2, amendement nr. 11):

«Een artikel 14 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 14. — Artikel 76, zesde lid, van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt vervangen als volgt:

«De vertegenwoordiger kan te allen tijde ter plaatse kennis nemen van de boeken, de correspondentie, de notulen en in het algemeen van alle stukken en geschriften van de vennootschap.

Hij kan van de bestuurders, de bedienden en de aangestelden van de vennootschap alle uitleg en inlichtingen vorderen en elk onderzoek verrichten dat hij dienstig acht.»

Verantwoording

Dit nieuwe artikel geeft een nauwkeuriger definitie van de onderzoeksbevoegdheid waarover de vertegenwoordiger beschikt.

Artikel 15 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, 1-536/2, amendement nr. 12):

«Een artikel 15 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 15. — Artikel 76, zevende lid, van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt vervangen als volgt:

«De vertegenwoordiger brengt aan de minister verslag uit over zijn handelingen en onderzoeken en deelt het resultaat ervan mee aan wie erom gevraagd heeft, onverminderd het bepaalde in artikel 78.»

Article 16 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl. Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 13):

«Ajouter un article 16 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 16. — À l'article 76 de la loi du 30 juin 1994, il est ajouté un alinéa 10, rédigé comme suit:

«Le délégué fait un rapport annuel aux membres associés et affiliés. Ce rapport mentionne notamment les infractions constatées aux dispositions de la présente loi.»

Justification

En faisant état des manquements de la société de gestion, ce rapport attire l'attention des membres sur le sérieux de la gestion de leurs droits.

Article 17 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl., Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 14):

«Ajouter un article 17 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 17. — À la loi du 30 juin 1994 il est ajouté un article 76ter, rédigé comme suit:

«Art. 76ter. — La mission du délégué ne peut en aucun cas empiéter sur les prérogatives du commissaire réviseur telles que stipulées à l'article 68 de la présente loi.»

Justification

Il convient de déterminer avec précision les compétences du délégué afin de limiter les frais inutiles engendrés par des doubles contrôles.

Article 18 (nouveau)

M. Hatry dépose l'amendement suivant (doc. parl., Sénat, n° 1-536/2, amendement n° 15):

«Ajouter un article 18 (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 18. — L'article 77 de la loi du 30 juin 1994 est remplacé par la disposition suivante:

«Le délégué peut faire inscrire à l'ordre du jour d'une assemblée générale de la société un ou

Artikel 16 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, 1-536/2, amendement nr. 13):

«Een artikel 16 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 16. — Artikel 76 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt aangevuld met een tiende lid, luidende:

«De vertegenwoordiger maakt een jaarverslag op voor de vennootschapsleden en de aangesloten leden. Dit verslag vermeldt met name de vastgestelde overtredingen van de bepalingen van deze wet.»

Verantwoording

Dit verslag maakt melding van de tekortkomingen van de beheersvennootschap en vestigt de aandacht van de leden op de vraag of hun rechten ernstig beheerd worden.

Artikel 17 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, nr. 1-536/2, amendement nr. 14):

«Een artikel 17 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 17. — In de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt een artikel 76ter ingevoegd, luidende:

«Art. 76ter. — De opdracht van de vertegenwoordiger mag in geen geval ten nadele gaan van de rechten van de commissaris-revisor als bepaald in artikel 68 van deze wet.»

Verantwoording

De bevoegdheden van de vertegenwoordiger moeten nauwkeurig afgebakend worden om onnodige kosten vanwege de dubbele controle te beperken.

Artikel 18 (nieuw)

De heer Hatry dient het volgende amendement in (Gedr. St. Senaat, nr. 1-536/2, amendement nr. 15):

«Een artikel 18 (nieuw) toevoegen, luidende:

«Art. 18. — Artikel 77 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wordt vervangen als volgt:

«De vertegenwoordiger kan een of meer punten op de agenda van een algemene vergadering van de

plusieurs éléments. Il peut inscrire notamment: la limitation des frais de fonctionnement, la désignation d'un expert et la révocation des membres du conseil d'administration ou de tout organe équivalent. Ces points doivent être motivés dans son rapport annuel.»

Justification

Plutôt que de se voir retirer l'autorisation d'exercer, le délégué permet en premier recours aux membres de voter sans attendre l'assemblée générale suivante la révocation du conseil d'administration.

Cette procédure permet de gagner un temps précieux et évite qu'une gestion désastreuse ne se prolonge.

De plus les membres — une fois la révocation inscrite à l'ordre du jour — restent libres de tenir compte ou non de l'avertissement du délégué.

Vu l'accord de la commission et du ministre sur la création d'un groupe de travail selon les modalités décrites ci-avant, M. Hatry décide de retirer ses amendements à ce stade de la procédure. Il demande au ministre de bien vouloir confirmer en séance publique sa collaboration au groupe de travail que la commission a proposé de constituer à la suite de la discussion générale du projet à l'examen.

IV. VOTES

L'ensemble du projet de loi est adopté par 8 voix et 2 abstentions.

Le rapport est approuvé à l'unanimité des 9 membres présents.

La Rapporteuse,
Joëlle MILQUET.

Le Président,
Roger LALLEMAND.

vennootschap plaatsen. Hij kan met name op de agenda plaatsen: de beperking van de werkingskosten, de aanwijzing van een deskundige en het ontslag van leden van de raad van bestuur of van enig ander gelijkwaardig orgaan. Deze punten moeten in zijn jaarverslag gemotiveerd worden.»

Verantwoording

Het is mogelijk de vergunning van een beheersvennootschap in te trekken. Het is echter beter dat de vertegenwoordiger de leden in eerste instantie de gelegenheid biedt om, zonder de volgende algemene vergadering af te wachten, zich uit te spreken over het ontslag van de raad van bestuur.

Door deze manier van optreden kan men kostbare tijd winnen en kan men voorkomen dat het rampzalige beheer nog langer aansleept.

Bovendien behouden de leden hun vrijheid om al dan niet rekening te houden met de waarschuwing van de vertegenwoordiger wanneer het ontslag op de agenda staat.

Aangezien de commissie en de minister het eens zijn om een werkgroep in te stellen op de hierboven beschreven wijze, besluit de heer Hatry in deze fase van de procedure zijn amendementen in te trekken. Hij verzoekt de minister om in de plenaire vergadering te bevestigen dat hij bereid is mee te werken aan de werkgroep die de commissie tot besluit van de algemene bespreking van dit wetsontwerp heeft voorgesteld op te richten.

IV. STEMMINGEN

Het wetsontwerp wordt in zijn geheel aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het verslag is eenparig goedgekeurd door de 9 aanwezige leden.

De Rapporteur,
Joëlle MILQUET.

De Voorzitter,
Roger LALLEMAND.